

Kulttuuri | 2

Luotsiliikenne, majakat ja väylät

TEHTÄVÄT/FAKTA / Taso 2

Kulttuuri | 2

Luotsiliikenne, majakat ja väylät

Merenkurkun saaristossa on vaikea navigoida veneellä, koska siellä on paljon vedenalaisia kiviä. Korkearannikolla meri on syvämpi eikä yhtä kivinen, mutta varovainen kannattaa silti olla. KUVA: Liselott Nyström Forsén

1.

Pohdi kysymyksiä. Voit pohtia asiaa itseksesi tai keskustella siitä muiden kanssa, mutta oikeita vastauksia ei tarvitse tietää.

Aikaa on noin 5 minuuttia.

- Oletko liikkunut veneellä maailmanperintökohteessa?
- Tunnetko keinoja, joiden avulla voi välttää ajamasta karille?

2.

Lue väylistä, luotseista ja majakoista kertova teksti.

Käytä omaa kehoasi tai luonnosta löytämäsi materiaalia ja näytä, miltä Merenkurkun veneväylät näyttävät.

Aikaa on noin 15 minuuttia.

3.

Esittele väyläsi ja kerro, mihin niitä tarvitaan ja miten ne toimivat.

Vastaa esittelyssä seuraaviin kysymyksiin:

- Miksi tietyissä paikoissa voi olla vaarallista veneillä?
- Mitä tarkoittaa merkitty väylä, ja miksi Merenkurkun saaristossa on sellaisia?
- Mihin tarvitaan majakkaa?

Kulttuuri | 2

Luotsiliikenne, majakat ja väylät

Merenkurkun saaristossa voi olla vaikea liikkua pienelläkin veneellä. Korkearannikon syvissä vesissä on helpompi navigoida. KUVA: Liselott Nyström Forsén

Maailmanperintökohteen rannikot ovat keskenään hyvin erilaisia. Korkearannikolla maisemat ovat jyrkkiä, ja meri on lähes kaikkialla syvä. Merenkurkun saaristossa rannikko on matala, ja siellä on paljon vedestä esiin pistäviä kivenlohkareita, isompia ja pienempiä. Paikoitellen meren syvyys on vain muutama metrin.

Merenkurkun saaristossa on lisäksi siirtolohkareita, jotka päätyivät sinne viimeisimmän jääkauden aikana. Kun vedet ovat matalia ja pohjassa paljon kiviä, karille ajon riski kasvaa. Siksi Merenkurkun saaristossa on väyliä veneille. Väylät ovat venereittejä, joilla ei voi ajaa karille. Ne on merkitty siten, että niitä on helppo seurata. Korkearannikolla merkittyjä väyliä on vähemmän, koska meri on syvempi. Korkearannikolla on vain muutamia paikkoja, joissa veneillä pitää olla erityisen varovainen.

JÄÄKAUSI on ajanjakso, jolloin on niin kylmä, että suuri osa maata on jään peitossa. Jää ei sula edes kesällä.

Merenkurkun saaristossa tarvitaan paikoin merkittyjä väyliä, jotta veneet eivät aja karille.

KUVA: Liselott Nyström Forsén

Luotsi tuntee kaikki vaaralliset karit ja voi näyttää tietä aluksille.

KUVA: Oskar Norrgrann

Majakka on korkea torni, joka valojen avulla ohjaa aluksia välttämään karit.

KUVA: Erik Engstro

Suurilla aluksilla liikkuminen voi kuitenkin olla hankalaa myös siellä, missä on syvää. Korkearannikolla on isoja vedenalaisia kallioita, joten alusten on navigoitava tarkasti välttääkseen karilleajon. Merenkurkun saaristossa on niin matalaa, että alukset voivat ajaa maihin ainoastaan tietyissä paikoissa. Siksi käytössä on majakoita ja luotseja, jotka auttavat veneilijöitä löytämään turvallisen reitin maihin. Majakat ja luotsit ovat toimineet maailmanperintökohteessa jo satoja vuosia.

KARILLE AJAMINEN

tarkoittaa sitä, että veneellä ajetaan päin jotakin, esimerkiksi kiveä.

NAVIGOINTI

tarkoittaa aluksen ohjaamista oikein.